

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

27.04.2026

г.Лениногорск

№ 297

«2026-2030 елларга авыл хужалыгы продукциясен тотрыклы житештерү турында» муниципаль максатчан программаны раслау хакында

«Авыл хужалыгын үстерү турында» 2006 елның 29 декабрдәге 264-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә «Лениногорск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1.«2026-2030 елларга авыл хужалыгы продукциясен тотрыклы житештерү турында» муниципаль максатчан программаны расларга.

2.Әлеге карарны Лениногорск муниципаль районының рәсми интернет-сайтында (<https://leninogorsk.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<pravo.tatarstan.ru>) бастырырга.

3.Әлеге карар рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) вакыттан үз көченә керә.

4.Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны «Лениногорск муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең Башкарма комитеты житәкчесенең беренче урынбасарына йөкләргә.

Житәкче

И.Г. Шәмәрданов

Расланды

«Лениногорск муниципаль
районы» муниципаль берәмлеге
Башкарма комитетының 2026
елның 27 апрелендәге 297
номерлы карары белән

«2026-2030 елларга авыл хужалыгы продукциясен тотрыклы житештерү
турында» муниципаль максатчан программасы

Лениногорск ш., 2026 ел

1. «2026-2030 елларга авыл хужалыгы продукциясен тотрыклы житештерү турында» муниципаль максатчан программасы

Программаның атамасы	«2026-2030 елларга авыл хужалыгы продукциясен тотрыклы житештерү турында»
Программаны эзерләү өчен нигез (хокукый актның исеме, номеры һәм датасы)	2006 елның 29 декабрдәге №264-ФЗ «Авыл хужалыгын үстерү турында» Федераль законы, «Татарстан Республикасында авыл хужалыгын үстерү һәм авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын жайга салу» Татарстан Республикасы дәүләт программасын раслау турында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 8 апрелдәге 235 номерлы карары
Программага заказ бирүче һәм эшләүче	Лениногорск муниципаль районы Башкарма комитеты Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының Лениногорск муниципаль районында авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе.
Программаның максаты	<ul style="list-style-type: none"> - авыл хужалыгы продукциясенә конкурент сәләтен арттыру; - авыл халкының тормыш сыйфатын яхшырту һәм авыл торак пунктларының социаль инфраструктурасын үстерү; - авыл хужалыгы житештерүе эффективлыгын арттыру, уның тотрыклылыгын тәмин иту һәм тигезләнгән үсешенә гомуми шартлар тудыру;
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - терлекчелек продукциясе күләмен терлек һәм кошларның продуктивлыгын арттыру нигезендә үстерүне стимуллаштыру; - терлек һәм кошлар санын саклау; - төп авыл хужалыгы культураларындан уңышлылыкны арттыру нигезендә үсемлекчелек продукциясе күләмен арттыру; - авыл хужалыгы товар житештерүчеләрен заманча техника төрләре һәм материал ресурслар белән тәмин итеп яхшырту; - авыл халкының эш белән тәмин ителешен арттыру һәм кадрлар тәминәтен яхшырту; - авылдагы халыкның тормыш дәрәжәсен күтәрү, авыл халкының эш шартларын яхшырту; - кече хужалык формаларын һәм авыл хужалыгы кирәк-яраклары кооперативларын үстерүне стимуллаштыру;

	<p>- минераль һәм органик ашламаларны куллану эффективлыгын арттыру нигезендә туфракларның уңышлылыгын саклау, торгызу һәм арттыру;</p> <p>- финанс-кредит механизмнарын камилләштерү</p>
Программаны гамәлгә ашыру вакыты	Программа 2026-2030 елларда гамәлгә ашырыла
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	<p>2,269 млн. сум - Программаны 2026-2030 елларда финанслау күләме;</p> <p>Программаны финанслау чыганаclarы: Лениногорск муниципаль районы бюджеты; башка бюджет һәм бюджеттан тыш акчалар. Чараларны финанслау күләмнәре ел саен ачыкланырга тиеш.</p>
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	<p>Авыл хужалыгының гомуми продукциясенә физик күләме үсеше индексы (2025 елга карата) – 115%</p> <p>2025 елга карата уртача айлык хезмәт хақы үсеше – 1,5 тапкыр</p> <p>Житештерүнең рентабельлеге - +22,8%</p>
Ярдәмче программалар исемлеге	<p>Кече хужалык формаларын (КФХ, ЛПХ) үстерүне стимуллаштыру</p> <p>Авыл хужалыгы товар житештерүчеләре хезмәткәрләрен бүләкләү</p> <p>Үсемлекчелекне үстерү</p> <p>Терлекчелекне үстерү</p> <p>Социаль инфраструктураны үстерү һәм авыл халкына ярдәм күрсәтү</p>

2. Программаның максатлары

1нче максат. Лениногорск муниципаль районының үз житештерүе авыл хужалыгы продукциясе белән тәмин ителешен арттыру һәм жирле авыл

хужалыгы товар житештерүчеләре продукциясенә конкурент сәләтен хужалык итү эффективлыгын арттыру нигезендә күтәрү:

- терлек һәм кошларның продуктивлыгын арттыру һәм терлек санын саклау нигезендә терлекчелек продукциясенә тотрыклы житештерүе;

- Төп авыл хужалыгы культураларын үстерү технологиясен камилләштерү нигезендә үсемлекчелек продукциясенә тотрыклы житештерүе.

2нче максат. Авыл халкының тормыш сыйфатын яхшырту һәм авыл торак пунктларының социаль инфраструктурасын үстерү:

- авыл халкының тормыш дәрәжәсен күтәрү, эш һәм эш белән тәэмин ителеш шартларын яхшырту, кадрлар тәэминәтен яхшырту, автомобиль юллары һәм ясалма корылмаларны сыйфатын яхшырту.

3нче максат. Авыл хужалыгы житештерүенә эффективлыгын арттыру, аның динамик һәм тигезләнгән үсеш өчен гомуми шартлар тудыру:

- авыл хужалыгы товар житештерүчеләрен заманча авыл хужалыгы техникасы төрләре һәм материал ресурслар белән тәэмин итеп яхшырту;

- минераль һәм органик ашламаларны куллану нигезендә туфрактарның уңышлылыгын саклау, торгызу һәм арттыру;

- кече хужалык формаларын һәм авыл хужалыгы кирәк-яраклары кооперативларын үстерүне стимуллаштыру;

- финанс-кредит механизмнарын һәм страхулау механизмнарын камилләштерү.

3. Программаның бурычлары

3.1. Терлекчелекне үстерү

Лениногорск муниципаль районында авыл хужалыгы житештерүе нәтижәлелеген арттыру буенча «АПК үсеш» приоритетлы илкүләм проекты чикләрендә үтәлеш тиешле эшләр башкарылды. 2026-2030 елларда терлекчелек тармагының продуктивлыгын һәм тотрыклылыгын арттыруга, нык азык базасын булдыруга, терлекне саклауны яхшыртуга һәм тотрыклы эпидемиологик иминлек тәэмин ителүенә, авыл хужалыгын химияләштерү һәм механикалаштыру комплекс программасын тормышка ашыруга, бодай һәм азык житештерүенә материал-техник базасын ныгытуга беренчел әһәмият бирелә.

Авыл хужалыгы продукциясе күләме үсеш түбәндәге юнәлешләр нигезендә терлекчелек продукциясе күләмнәре үсеш исәбенә тәэмин ителәчәк:

- терлекчелек фермаларын модернизацияләү өчен заманча технологик җиһазларны куллану;

- нәселле терлек алу;

- азыклау дәрәжәсен күтәрү һәм терлекне тоту шартларын яхшырту;

- терлекне бертиплы азыклауга әкреләп күчү;

- яшь терлекләр үстерүгә юнәлеш;
- терлекнең продуктивлығын арттыру;
- авыруларны иртә диагностикалау ысулларын куллану.

Район халкын югары сыйфатлы азык-түлек продуктлары белән тәмин итүне гарантияләү, шулай ук терлекчелек продукциясен республика базарына тәмин итү өчен, 2030 ел ахырына кадәр бар категорияләр хужалыкларында терлекчелекне үстерүнең түбәндәге максат күрсәткечләренә ирешергә кирәк:

Терлекчелек продукциясе житештерүе үсеште терлек һәм кошларның продуктивлығы артуы, терлекне күбәйтүне һәм саклауны яхшырту, терлекне оптималь тигезләнган азыклануы, тармакны ветеринария сервисы белән тәмин итүне яхшырту, хезмәт житештерүченлеген арттыру исәбенә булачак.

2026-2030 елларда барлык авыл торак пунктларында шәхси сектор өчен югары продуктив нәселе үгезләрнең орлыгы белән житди терлекне ясалма рәвештә тузанландыру пунктлары оештырылачак, бу шәхси хужалыкларда терлекчелек продукциясе житештерүен зурча арттырырга мөмкинлек бирәчәк, шулай ук һәр торак пунктта гарантияле ветеринария сервисын тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.

Терлекчелектә ресурсларны саклау буенча чаралар, беренче чиратта, яңа прогрессив технологияләрне кертүгә юнәлтелә.

Ресурсларны саклаудагы төп юнәлешләрнең берсе - терлекне тәүлек буена бертипле азыклау һәм тулы кимәлләштерәлгән комбикормнарны куллану.

Терлекнең продуктивлығын арттыру, азыklar жимешенең киметелеше һәм икътисади эффективлығын арттыру өчен төп әһәмияткә терлекне азыклау рационнарын азыклы матдәләр, микро- һәм макроэлементлар, протеин, алмаштырылмаска торган аминокислоталар, витаминнар буенча тигезләү ия.

Шуңа бәйле рәвештә, терлекчелектәге стратегик юнәлеш булып жирле азыklarны максималь куллану шартларында комбикормнар житештерү өчен тулы кимәлләштерәлгән комбикормнарны һәм тигезләүче өстәмәләрне куллану тора.

Шулай итеп, төбәктә авыл хужалыгын үстерүнең төп юнәлеше - аның эшчәнлеген яңадан күтәрү, житештерү һәм авыл хужалык товарларын чыгаручыларның эффективлығын һәм керемлеген арттыру, киң кулланылган ресурсны саклаучы технологияләрне актив һәм һәр урында кертү, мәдәни базарны үстерү.

3.2. Үсемлекчелекне үстерү

Үсемлекчелектә төп максат - үсемлекчелекнең төп продукциясе төрләрен житештерүне арттыру, бөтен авыл хужалыгы предприятиеләрендә тармакның рентабель эшчәнлегенә һәм керем алу, төбәк авыл хужалыгы предприятиеләрендә үзсез эшкә тәмин итү.

Программа үстөрү жирләрнең продуктивлыгын арттыру, туфракның уңышлылыгын саклау һәм күтөрү, бөтен авыл хужалык оешмаларында тармакны эффектив идарә итүне тәмин итүче чаралар комплексын эшләр, бер үк вакытта ныгытуны эшләргә тиеш.

Жир эшкәртү һәм үсемлекчелекне үстөрү буенча программаны тормышка ашыру шартлары:

а) жирле энергияне саклаучы заманча технологияләрне үзләштерү, еллык тирән культивациядән баш тарту, тирән эшкәртүне минимизацияләү, авыл хужалыгы культуралары үстөрүдә эш, материал һәм энергия ресурсларын эффективрак куллану нигезендә яңа интенсификация дәрәжәсенә күчү, заманча үсемлек төрләрә һәм агроэкологик ресурсларның биологик потенциалын, икътисади файдалы авыл хужалыгы культураларын житештерүдә махсулаштыруны исәпкә алып, житештерүне арттыру;

б) жир эшкәртү системасын агроландшафт нигезенә күчөрү, ул экологик тигезләнган жир эшкәртү нигезендә барлык табигый ресурсларны максимал куллануны күздә тоту;

в) булган материал-техник базаны эффектив куллану һәм заманча технологик комплексларны сатып алу;

г) чөчүлек майданнары структурасын дөрес билгеләү. Туфрак–климат шартлары һәм үсемлекләр характеры буенча район урман–дала зонасына керә.

Туфрак катламы өчен төрле кара туфрак төрләрән таралу характерлы - 80%, шулай ук: соры - 17% һәм башка туфрак төрләрә - 3%.

Соңгы елда икмәк культуралары уңышлылыгы 1 гектардан 35,7 центнер тәшкил итте. Иген әйләнеше системасы - жир эшкәртү системасының барлык компонентларын бәйләүче төп элемент. Туфракның уңышлылыгын торгызуда, игелекләрдә уңайлы фитосанитар шартлар ясауда, эрозия процессларын киметүдә, экологик чиста продукция алуда, жир эшкәртүнең тотрыклылыгын арттыруда иген әйләнешенең биологик фактор буларак роле зур.

Планланган сортларны алыштыру һәм сортларны яңарту өчен һәр елны 1000 га икмәк һәм бөртекле бакча культуралары өчен яңа һәм перспектив сортларның югары репродуктив орлыкларынан 17 тонна сатып алырга кирәк.

Адаптив сортлар - ресурсны саклаучы технологияләр нигезе. Әлеге сортларны үстөрү түбәндәгеләргә мөмкинлек бирә:

- игеннәрнең продуктивлыгын арттыру;
- продукция сыйфатын яхшырту;
- минераль ашламалардан файдалануны арттыру һәм үсемлекләрне химик саклау чараларына чыгымнарны киметү.

Ашламалар куллану эффективлыгы, иң элек, кислой торган туфракны әкләү һәм аларның әккә реакциясен исәпкә алып, культураларны кырлар буенча дөрес урнаштыру белән билгеләнә. Артык кислоталылыкны бетерү минераль ашламаларның эффективлыгын диярлек ике тапкыр арттыра.

Озак вакытлар кара туфрак - ул табигатьнең кладоваясы, аннан зур чыгымнарсыз кешенең тереклек эшчәнлеген өчен энергетик ресурслар алырга мөмкин, дип саналган, ләкин бу алай түгел.

Соңгы елларда кара туфракның кислоталылыгы арту тенденциясе күзәтелә. Бу минераль ашламаларны балансыз кертүгә, авыл хужалыгы производствосын интенсив алып баруга бәйле рәвештә туфрактан кальций һәм магний чыгымының кискен артуына бәйле.

Жирләрнең уңышлылыгын саклау - авыл хужалыгы житештерүенен тотрыклы үсеш өчен төп шартларның берсе булырга тиеш.

Туфрак эрозиясе зур зыян китерә, деградациягә, туфрак катламының бозылуына һәм юк ителүгә китерә һәм шуның белән, жир ресурсларына кире кайтарылмас зыян китерә.

Район буенча эрозияләнгән сөрүлек майданнары 18,7 мең гектарга житә һәм 25% тәшкил итә.

Бу юнәлеш буенча чаралар комплексын тормышка ашыру туры һәм жиңел чыгымнарны экономияләү һәм төбәк авыл хужалыгы житештерүенен эффективлыгын арттыру өчен шартлар тудыра.

3.3. Социаль яшәү шартларын яхшырту һәм авыл жирлекләрендә социаль һәм инженер инфраструктурасын үстерү

Лениногорск районы авыл территорияләрен тотрыклы үстерү юнәлешләреннән берсе - авыл халкының тормыш дәрәжәсе һәм сыйфатын күтәрү, ул авыл жирлекләрендә социаль яшәү шартларын яхшырту һәм социаль һәм инженер инфраструктурасын үстерү буенча чаралар комплексын үз эченә ала.

Бу юнәлеш буенча чаралар комплексын тормышка ашыру авыл жирлекләрендә тормыш шартларының жәлеп итүчәнлеген арттыру, шәһәр һәм авыл халкының тормыш шартларын якынлаштыру, туганлыкны арттыру, авыл хужалыгында житештерүнең төп факторларыннан берсе булган эш ресурсларын жәлеп итү һәм ныгыту өчен шартлар тудыра. Авылда социаль һәм инженер инфраструктурасын үстерү чараларын финанслашу федераль бюджет, республика бюджеты һәм башка бюджеттан тыш чыганақлар акчалары исәбенә софинанслаштыру принцибы буенча башкарылачак.

3.4. Кече хужалык формаларын һәм авыл хужалыгы кооперативларын үстерүне стимуллаштыру

Авылда кече хужалык формаларының финанс тотрыклылыгын арттыру чараларын тормышка ашыруның максатлары - крестьян (фермер) хужалықлары һәм шәхси ярдәмче хужалықлары тарафыннан житештерелгән авыл хужалыгы продукциясе житештерүенен һәм сату күләменен үсеш, һәм авыл халкының керемнәрен арттыру.

Күрсәтелгән максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү зарур:

- шәхси ярдәмче хужалыкларына, крестьян (фермер) хужалыкларына һәм авыл хужалыгы кооперативларына кредитларга керү мөмкинлеген тәмин итү;
- авыл хужалыгы кредит кооперациясе системасын үстерү;
- тәмин итү, сату һәм эшкәртү буенча авыл хужалыгы кулланучы кооперативлары челтәрен булдыру һәм үстерү;
- авыл халкының керемә артыру.

Авыл хужалыгы житештерүенә динамик икътисади үсешен тәмин итүдә, авыл халкының эш белән тәмин ителешендә һәм аның тормыш дәрәжәсен яхшыртуда кече хужалык формаларының ролен күтәрү өчен, авыл хужалыгында, шул исәптән житештерү һәм эшкәртү өлкәсендә, кече эшмәкәрлек һәм кооперативларның киләсе үсешен карала.

Бул юнәлеш буенча чаралар комплексы карала:

- авыл халкы һәм яшь белгечләр өчен кулланучылар кредитлау системасынан файдалану мөмкинлеген артыру;
- авыл жирлекләрен социаль төзекләндерү буенча кыска һәм урта сроклы инвестиция проектларын үтәү өчен бюджет ассигнованиеләрен һәм кредит ресурстарын конкурсларда бүлүнә оештыру;
- авыл хужалыгы товарлары житештерүчеләрнең киләчәк уңышны иминләштерүгә чыгымнары өлешен республика бюджеты исәбеннән субсидияләү;
- иминләштерүнең өстенлекләре турында мәгълүмат бирү, иминләштерү процедураларын гадиләштерү һәм агымдагы консультацияләр күрсәтү юлы белән авыл хужалыгы товарлары житештерүчеләрнең иминләштерү культурасын үстерү;

кече хужалык субъектларын үстерү буенча республика һәм федераль программаларда кече хужалык формаларының катнашуы (грантлар).

4. Финанслау күләмнәре һәм чыганакалары

Программаны финанслау Лениногорск муниципаль районы бюджеты һәм бюджеттан тыш чыганакалар хисабына гәмәлгә ашырыла.

Чыгымнар чыганакалары	Финанслау күләме, млн сум					
	барлыгы	шул исәптән еллар буенча				
		2026	2027	2028	2029	2030
Муниципаль бюджет	69	5	10	17	17	20
Башка чыганакалар	2200	300	300	500	500	600

5. Программаны гәмәлгә ашыру механизмы

Программаның заказчысы һәм программа чараларын гамәлгә ашыруның җаваплы башкаручысы (координаторы) - Лениногорск муниципаль районы Башкарма комитеты.

Лениногорск муниципаль районы Башкарма комитетында Программа чараларын гамәлгә ашыру буенча комиссия төзелә.

Лениноград муниципаль районы территориясендә урнашкан предприятиеләр һәм оешмалар Программаның бурычларын хәл итү һәм чараларын үтәү буенча бергәләштергечләр һәм җаваплы булып тора, алар үз компетенциясендә.

Ел саен, хисаптан соң килүче 1 мартка кадәр, Лениногорск муниципаль районы Башкарма комитетында төзелгән комиссия, Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының Лениногорск муниципаль районындагы авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе белгечләре белән берлектә, Программа чараларының барышы һәм нәтиҗәләре турында мәгълүмат эзерли.

6. Муниципаль программаны тормышка ашыру күрсәткечләре (индикаторлары)

Программаның гомуми күрсәткечләренә (индикаторларына) түбәндәгеләр керә:

бөтен категорияләр хужалыкларында авыл хужалыгы продукциясе житештерү индексы (чагыштырма бәяләрдә);

бөтен категорияләр хужалыкларында үсемлекчелек продукциясе житештерү индексы (чагыштырма бәяләрдә);

бөтен категорияләр хужалыкларында терлекчелек продукциясе житештерү индексы (чагыштырма бәяләрдә);

азык-төлек продуктлары, шул исәптән эчемлекләр, житештерү индексы (чагыштырма бәяләрдә);

авыл хужалыгына төп капиталга инвестицияләренң физик күләме индексы;

авыл хужалыгы оешмаларының рентабельлеге (субсидияләргә исәпкә алып);

авыл хужалыгында уртача айлык номиналь хезмәт хақы.

«бөтен категорияләр хужалыкларында авыл хужалыгы продукциясе житештерү индексы (чагыштырма бәяләрдә)», «бөтен категорияләр хужалыкларында үсемлекчелек продукциясе житештерү индексы (чагыштырма бәяләрдә)», «бөтен категорияләр хужалыкларында терлекчелек продукциясе житештерү индексы (чагыштырма бәяләрдә)» күрсәткечләренә ирешүне бәяләү рәсми статистик мәгълүматлар нигезендә башкарыла.

«азык-төлек продуктлары, шул исәптән эчемлекләр, житештерү индексы (чагыштырма бәяләрдә)» күрсәткеченә ирешүне бәяләү рәсми статистик мәгълүматлар нигезендә башкарыла.

«авыл хужалыгына төп капиталга инвестицияләрнең физик күләме индексы» күрсәткеченә ирешүне бәяләү рәсми статистик мәгълүматлар нигезендә башкарыла.

«авыл хужалыгы оешмаларының рентабельлеге (субсидияләрне исәпкә алып)» күрсәткеченә ирешүне бәяләү агросәнәгать комплексы товар житештерүчеләренәң финанс-икътисади хәлен турындагы еллык отчетлык формасы мәгълүматлары нигезендә башкарыла.

«авыл хужалыгында уртача айлык номиналь хезмәт хақы (авыл хужалыгы оешмалары, кече эшмәкәрлек субъектларына кермәгәннәр)» күрсәткеченә ирешүне бәяләү рәсми статистик мәгълүматлар нигезендә башкарыла.

Муниципаль программаның максатларына ирешү һәм бурычларын хәл итү күрсәткечләре (индикаторлары)ның прогноз кыйммәтләре куштама житешендә китерелгән.

№ т/б	Индикаторның / туры нәтижәнең исеме	Үлчәү берәмлеге	Индикаторның / туры нәтижәнең кыйммәте				
			2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел
1	2	3	4	5	6	7	8
	Индикаторлар:						
1.	бөтен категорияләр хужалыкларында авыл хужалыгы продукциясе житештерү индексы (чагыштырма бәяләрдә)	узган елга карата процентларда	101	103	105	105	105
2.	бөтен категорияләр хужалыкларында үсемлекчелек продукциясе житештерү индексы (чагыштырма бәяләрдә) уңай һава торышы шартларында	узган елга карата процентларда	101	101	102	102	102
3.	бөтен категорияләр хужалыкларында терлекчелек продукциясе житештерү индексы (чагыштырма бәяләрдә)	узган елга карата процентларда	101	102	106	106	106
4.	азык-төлек	узган елга	102	102	102	102	102

	продуктлары, шул исәптән эчемлекләр, житештерү индексы (чагыштырма бәяләрдә)	карата процентларда					
5.	авыл хужалыгына төп капиталга инвестицияләрнең физик күләме индексы	узган елга карата процентларда	102	103	103	103	103
6.	авыл хужалыгы оешмаларының рентабельлеге (субсидияләрне исәпкә алып	%	4,2	5,1	6,2	7,3	8,5
7.	авыл хужалыгында уртача айлык номиналь хезмәт хакы.	сум	65987	76328	80265	85654	90521

Билгеләнгән максатларга ирешү түбәндәге бурычларны хәл итү аша планлаштырыла:

агросәнәгать комплексын модернизацияләү һәм инновацион функцияләү моделенә күчү нигезендә;

авыл хужалыгы продукциясе житештерү күләмнәре үсешен стимуллаштыру;

төп азык-төлек төрләрен житештерүнең эффективлыгын күтәрү шартларын булдыру;

авыл хужалыгы товар житештерүчеләренең финанс-икътисади халәтен ныгыту.

7.

Муниципаль программаны тормышка ашыруның төп көтелгән ахыргы нәтижәләре

Терлек-кош житештерүе (тере авырлыкта сату) 2030 елга 13 мең тоннага, сөт 15 мең тоннага кадәр арта. Төп үсеш терлек башларын арттыру, терлекнең үсемлеклеген үстерү нигезендә порода составын яхшырту аша алына.

Авил хужалыгында (кече эшмәкәрлек субъектларына кермәүче авыл хужалыгы оешмалары буенча) уртача айлык хезмәт хакы 90521 сумга житә.

Бу максатлар өчен ел саен авыл хужалыгына инвестицияләрнең 3 процентка артуы, авыл хужалыгы оешмаларында табышлылык дәрәжәсе 8,5

проценттан (субсидияларне исәпкә алып) ким булмау шартларын тудыру күздә тотыла.

8. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге, гомумән, узган елга карата еллар буенча да, нигез елына карата жыелма нәтижә буенча да төп күрсәткечләрнең (индикаторларның) билгеләнгән кыйммәтләренә ирешүдән чыгып ел саен бәяләнә.

Программа чараларын 2026-2030 елларда гамәлгә ашыру нәтижәсендә программаның нәтижәлелеген характерлый торган түбәндагы күрсәткечләргә ирешү планлаштырыла:

Микъдари аңлатмада:

авыл хужалыгы продукциясе үсеш индексы 2030 елда 2025 елга карата барлык категорияләрдә 118 процент тәшкил итә, шул исәптә үсемлекчелек продукциясе - 107 процент, терлекчелек продукциясе - 120 процент;

ашамлык продуктлары, эчемлекләр кертеп, үсеш индексы 2030 елда 2025 елга карата 108 процент тәшкил итә;

авыл хужалыгының төп капиталына физик инвестицияләр күләме индексы 2030 елда 2025 елга карата 12 процент тәшкил итә;

авыл хужалыгы оешмаларында барлык хужалык эшчәнлеге буенча табышлылык дәрәжәсе 2030 елда - 8,5 процент (субсидияларне исәпкә алып);

авыл хужалыгында (кече эшмәкәрлек субъектларына кермәүче авыл хужалыгы оешмалары буенча) уртача айлык хезмәт хакы - 90521 сум;

авыл хужалыгы оешмаларының һәм өлкәнең аграр-сәнәгать комплексында житештерелгән продукциянең конкуренция сәләте арта;

Микъдари аңлатмада:

авыл хужалыгы продукциясе һәм ашамлык продуктлары үсеш индекслары житештерү өлкәсендә гамәлгә ашырыла торган чараларның нәтижәлелеген, инвестицияләрнең физик күләме индексы - модернизация һәм инновацион үсешне тормышка ашыру мөмкинлеген, авыл хужалыгы оешмаларында табышлылык дәрәжәсе динамикасы - аларның эшчәнлегендәге житештерүнең нәтижәлелеген һәм икътисади механизмны, авыл хужалыгында хезмәт хакы артуы - тармактагы социаль проблемаларның чишелү дәрәжәсен күрсәтә.
